

۱. چرخه اطلاعات را رسم نمایید. ۱.....
۲. مراحل تکمیل اطلاعات را به ترتیب از نماد تا خرد نام ببرید. ۱.....
۳. جنبه های ساختاری و مفهومی اطلاعات را شرح دهید. ۱.....
۴. تعامل اطلاعات با آنتروپی، بی نظمی و ارتباطات را شرح دهید. ۱.....
۵. نظریه شانون و ویور در خصوص ارتباطات چه نام دارد؟ طبق این نظریه ارتباطات در چند سطح باید مورد بررسی قرار گیرد؟ ۱.....
۶. بازبایی اطلاعات به چه دلایلی ممکن است صورت گیرد. نام ببرید. ۱.....
۷. واژگان مهار شده را شرح دهید. نقطه مقابل استفاده از واژگان مهار شده چیست؟ ۱.....
۸. واژه نمایه به انگلیسی چه نام دارد از چه واژه ای مشتق شده است (تعریف نمایه را طبق استاندارد نمایه سازی بریتانیا بیان نمایید). ۲.....
۹. هدف کلی نمایه سازی را ذکر نمایید. ۲.....
۱۰. در ارزیابی نظام بازبایی چه عناصری مد نظر قرار می گیرد؟ شرح دهید. ۲.....
۱۱. ساختار نمایه از چه بخش هایی تشکیل شده است. ۲.....
۱۲. مراحل نمایه سازی را شرح دهید. ۲.....
۱۳. دو بخش عمده در فرایند نمایه سازی را شرح دهید. ۲.....
۱۴. انواع نمایه را از جنبه های مختلف نام ببرید. ۲.....
۱۵. نمایه سازی پیش همار و پس همارا را شرح دهید. ۲.....
۱۶. زبان های نمایه سازی را می توان در سه گروه بررسی کرد: نمایه سازی به زبان آزاد و ... شرح دهید. ۲.....
۱۷. تفاوت اصطلاح نامه و سرعنوان موضوعی را شرح دهید. ۳.....
۱۸. عناوین زیر را با شیوه درون بافتی (KWIC) نمایه سازی نمایید (زیر کلید واژه ها خط کشیده شده است). ۳.....
۱۹. شرایطی که زبان نمایه سازی طبیعی برای آن مناسب است را برشمارید. ۳.....
۲۰. در چه مواقعی نمایه سازی طبیعی نباید به کار رود. ۳.....
۲۱. عوامل کاهش جامعیت و مانعیت را نام ببرید. ۳.....
۲۲. عناوین زیر را با شیوه جایگشتی نمایه سازی نمایید. (۵/۱ نمره). ۳.....
۲۳. منطق جستجو در نظام های پس همارا (عملگرهای بولی) را شرح دهید. ۴.....
۲۴. روش های زبان شناختی در نمایه سازی ماشینی از نظر تجزیه و تحلیل به چند بخش تقسیم می شود؟ هر کدام از بخش های مذکور مبتنی بر چه چیزی است. (فقط نام ببرید). ۴.....
۲۵. نمایه سازی استنادی را تعریف کنید. مهمترین مزیت اینگونه نمایه سازی چیست؟ ۴.....
۲۶. در چه شرایطی زبان نمایه سازی طبیعی مناسب است؟ دو مورد را نام ببرید. (تکراری). ۴.....
۲۷. جامعیت ، مانعیت را تعریف نمایید. رابطه جامعیت و مانعیت را بیان کنید. ۴.....
۲۸. ریزش کاذب را تعریف کنید. برای جلوگیری از ریزش کاذب در بانک های اطلاعاتی شیوه هایی توصیه می شود ۳ مورد را ذکر کنید. ۵.....
۲۹. ریزش کاذب در بانک های اطلاعاتی به چه علل اتفاق می افتد؟ ۴ مورد را نام ببرید. ۵.....
۳۰. فناوری موتورهای جستجو را به طور خلاصه بیان کنید. ۵.....
۳۱. چکیده و انواع آن را نام ببرید. ۵.....
۳۲. مفاهیم اسپایدر و کراولر را در نمایه سازی وب تعریف نمایید. ۵.....
۳۳. انواع رابطه سلسله مراتبی در اصطلاح نامه را نام برده، مثال بزنید. ۵.....
۳۴. دو تفاوت اصطلاح نامه و سرعنوان موضوعی را ذکر نمایید. (تکراری ۱۷). ۵.....
۳۵. نمایه سازی با کدام برنامه از مجموعه آفیس امکان پذیر است؟ این شیوه جزء کدام یک از نمایه سازی های دستی، ماشینی، یا با کمک رایانه است. ۵.....

۱. چرخه اطلاعات را رسم نمایید.

۲. مراحل تکمیل اطلاعات را به ترتیب از نماد تا خرد نام ببرید.

نمادها ← واژه‌ها و اعداد ← داده‌ها ← اطلاعات ← دانش ← خرد

۳. جنبه‌های ساختاری و مفهومی اطلاعات را شرح دهید.

جنبه ساختاری. ساختار اطلاعات، برحسب ایستایی یا پویایی آن ارزیابی می‌شود.

اگر اطلاعات به صورت تغییرناپذیر شود ایستاست و اگر اطلاعات طی فرآیندی تغییر پیدا کند یا پردازش گردد پویاست.

جنبه مفهومی. دو نگرش را می‌توان در باب مفهوم اطلاعات شناسایی کرد، اسنادی و کارکردی است.

اسنادگرایان اطلاعات را ویژگی کلیه عناصر و نظام‌ها می‌دانند، درحالی‌که کارکردگرایان اطلاعات را فقط با عملکرد نظام‌ها مرتبط می‌دانند.

۴. تعامل اطلاعات با آنتروپی، بی‌نظمی و ارتباطات را شرح دهید

آنتروپی	
بی‌نظمی	هرچه بی‌نظمی کمتر باشد برای توصیف آن نیاز به اطلاعات کمتری است هرچه بی‌نظمی بیشتر باشد حضور اطلاعات در نظام کمتر است
ارتباطات	از لحاظ جریان اطلاعات: انتقال اطلاعات بدون بهره‌گیری از بستر ارتباطی ممکن نیست از جهت مفهوم اطلاعات:

۵. نظریه شانون و ویور درخصوص ارتباطات چه نام دارد؟ طبق این نظریه ارتباطات در چند سطح باید مورد بررسی قرار گیرد؟

نظریه ریاضی ارتباطات نام دارد که در سه سطح مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۱. فنی
۲. معنایی
۳. نفوذی

۶. بازیابی اطلاعات به چه دلایلی ممکن است صورت گیرد. نام ببرید

۵ حجم زیاد اطلاعاتی که می‌بایست دسترس‌پذیر گردد؛

۵ مشکلات فراهم آوردن ذخایر عظیم مواد و منابع به صورتی که بتوان به راحتی به آنها دست یافت؛

۵ افزایش مشکلات فنی ناشی از اشاعه گزینشی حجم زیاد منابع برای استفاده‌کنندگان ناهمگن

۷. واژگان مهار شده را شرح دهید. نقطه مقابل استفاده از واژگان مهار شده چیست؟

به منظور ایجاد یکدستی و هماهنگی و نیز سهولت در بازیابی مدارک، معمولاً واژه‌ها یا اصطلاحاتی را که مبین موضوع مدرک هستند از سیاهه‌ای مستند به نام واژگان مهار شده انتخاب می‌کنند. فهرست‌های سرعنوان موضوعی، طرح‌های رده‌بندی، و اصطلاحنامه‌ها سه نوع واژگان مهار شده مهم هستند. زیرا در این منابع تلاش شده است تا اصطلاحات به صورت الفبایی و نیز به شکل نظام یافته ارائه شود.

نقطه مقابل استفاده از واژگان مهار شده، نمایه‌سازی با استفاده از زبان طبیعی است

۸. واژه نمایه به انگلیسی چه نام دارد از چه واژه ای مشتق شده است (تعریف نمایه را طبق استاندارد نمایه سازی بریتانیا بیان نمایید)
به انگلیسی: Index در اصل از واژه لاتینی "Indicate" به معنای نشان دادن و خاطر نشان کردن مشتق شده است.
طبق استاندارد نمایه سازی بریتانیا نمایه سیاهه نظام یافته مدخل هایی است که به منظور کمک به استفاده کنندگان در جابجایی اطلاعات یک مدرک ساخته می شود

۹. هدف کلی نمایه سازی را ذکر نمایید.

- ۱- برقراری ارتباط میان مفاهیم
- ۲- تنظیم شناسه ها به ترتیبی نظام مند و موثر
- ۳- شناسایی سریع مدارک در یک مجموعه
- ۴- سازماندهی اطلاعات به قصد بازیابی سریع و آسان مدارک

۱۰. در ارزیابی نظام بازیابی چه عناصری مد نظر قرار می گیرد؟ شرح دهید

پوشش مجموعه	تعداد مدرک مرتبطی که در هر مجموعه وجود دارد
زمان پاسخگویی	فاصله متوسط میان زمان درخواست جستجو و به دست آوردن پاسخ
شکل خروجی	شکل مدارک بازیابی شده، شماره مدرک، مآخذ همراه با چکیده ها، متن کامل، و جز آن
تلاش استفاده کننده	کوششی که استفاده کننده در مراحل خروجی، درخواست و تدوین راهبرد جست و جو انجام می دهد
جامعیت	توانایی نظام در بازیابی متون مرتبط
مانعیت	توانایی نظام در بازیابی نکردن متون نامرتبط

۱۱. ساختار نمایه از چه بخش هایی تشکیل شده است.

۱. شناسه یا توصیفگر
۲. بیانگر
۳. جای نما
۴. ارجاعات.

۱۲. مراحل نمایه سازی را شرح دهید

- ۱- تعیین موضوع مدرک
- ۲- بازنمود مفاهیم مدرک به کمک توصیفگرهای اصطلاحنامه
- ۳- ثبت و ضبط اطلاعات
- ۴- بازیابی نهایی

۱۳. دو بخش عمده در فرایند نمایه سازی را شرح دهید

- ۰ توصیف خود مدرک (نمایه سازی توصیفی)؛
- ۰ توصیف محتوای مدرک (نمایه سازی تحلیلی).

۱۴. انواع نمایه را از جنبه های مختلف نام ببرید

نوع اطلاعات	شیوه تهیه	ساختار	زبان	همارایی	نحوه بیان محتوای اطلاعاتی	نحوه تنظیم
نام های اشخاص	دستی	ساده	آزاد	پیش همارا	واژه ای	الفبایی
نام های جغرافیایی	ماشینی	دارای	طبیعی	پس همارا	مفهومی	تاریخی
نمایه موضوعی	ترکیبی	بیانگر	کنترل شده			رده ای

۱۵. نمایه سازی پیش همار و پس همارا را شرح دهید

در گروه اول (پیش همارا)، واژه ها و مفاهیم اصطلاحات در موقع نمایه سازی با یکدیگر ترکیب می شوند (درون داد)
در گروه دوم (پس همارا)، واژه ها و مفاهیم اصطلاحات در موقع بازیابی و جستجو با یکدیگر ترکیب می شوند (برونداد).

۱۶. زبان های نمایه سازی را می توان در سه گروه بررسی کرد: نمایه سازی به زبان آزاد و ... شرح دهید

آزاد	از توصیفگرهایی که خود مناسب می داند برای توصیف مفاهیم موجود در مدارک استفاده می کند
طبیعی	از واژه های به کار رفته در خود مدرک به عنوان توصیفگر استفاده می شود
کنترل شده	مفاهیم استخراج شده از متن به منظور انتخاب توصیفگر با فهرست های معیار مانند سرعنوان های موضوعی و یا اصطلاحنامه ها تطبیق داده می شود

*** ۱۷. تفاوت اصطلاح نامه و سرعنوان موضوعی را شرح دهید

روابط موجود در اصطلاحنامه از نوع سلسله مراتبی، وابستگی، و یا ترادف است اما سر عنوان مواردی را شامل می‌شوند که گنجاندن آنها برای کاربر مفید است.

فهرست‌های سرعنوان موضوعی اغلب فهرستی از توصیفگرهای پیش‌هما را هستند، ولی اصطلاحنامه‌ها دارای توصیفگرهای تک مفهومی هستند

۱۸. عناوین زیر را با شیوه درون بافتی (KWIC) نمایه سازی نمایید (زیر کلید واژه ها خط کشیده شده است)

۱. کلید واژه‌ها استخراج میشود. ۲. به ترتیب حروف الفبا نوشته میشود. ۳. ابتدا و انتهای مطلب را به آن اضافه میکنیم.

مثال: ۱. در آمدی بر مدیریت دانش ۲. مدیریت راهبردی ایران

به ترتیب حروف الفبا	ایران	دانش	راهبردی	مدیریت
اضافه کردن بقیه جمله	مدیریت راهبردی ایران	درآمدی بر مدیریت دانش	مدیریت راهبردی ایران	مدیریت راهبردی ایران

*** ۱۹. شرایطی که زبان نمایه سازی طبیعی برای آن مناسب است را برشمارید

۱- جستجوهای که می دانیم عموماً واژه ها یا عبارات خاص آنها در مدارک مربوط به آنها وجود دارد

۲- نقل قول ها و شعارها

۳- اسامی جغرافیایی

۲۰. در چه مواقعی نمایه سازی طبیعی نباید به کار رود

۱- مسائل معنایی

۳- نبود امکان جستجو بر حسب سلسله مراتب

۲- مواقعی که واژه در متن معنی خاصی به خود می گیرد

۲۱. عوامل کاهش جامعیت و مانعیت را نام ببرید

کاهش جامعیت	کاهش مانعیت
جامع نبودن روش های گوناگون در بازیابی خاص بودن راهبرد کاوش عام بودن راهبرد کاوش	کل نگری در نمایه همارایی کاذب عدم جامعیت کاوش

۲۲. عناوین زیر را با شیوه جایگشتی نمایه سازی نمایید. (۱/۵ نمره)

جایگشتی: گردش واژگان و کلید واژه برای ۲ کلید واژه انجام می‌شود. برای هر عنوان $n(n-1)$ مدخل درست می شود که n تعداد کلید واژه های موجود در آنست:

۱. فناوری اطلاعات در قرن حاضر ۲ کلید واژه $2(2-1) = 2$

۲. وب چیست ۱ کلید واژه $1(1-1) = 0$

۳. خدمات ارزش افزوده فناوری ۳ کلید واژه $3(3-1) = 6$

۱- خدمات ۴- ارزش افزوده

ارزش افزوده (۱۷) فناوری (۱۷)

۲- خدمات ۵- فناوری

فناوری (۱۷) خدمات (۱۷)

۳- ارزش افزوده ۶- فناوری

خدمات (۱۷) ارزش افزوده (۱۷)

نکته: برای مدخل اصلی شماره صفحه یا همان عدد را قرار نمیدهیم فقط برای فرعی میباشد. بعد از آن Sort میکنیم.

ارزش افزوده

خدمات (۱۷)

فناوری (۱۷)

خدمات

ارزش افزوده (۱۷)

فناوری (۱۷)

فناوری

ارزش افزوده (۱۷)

خدمات (۱۷)

۲۳. منطق جستجو در نظام های پس همارا (عملگرهای بولی) را شرح دهید

منطق جستجو در نظام های پس همارا. از آنجاکه در نمایه های پس همارا ترکیب کردن واژه ها در مرحله جستجو انجام می شود، به منظور صورت بندی دقیق تر عبارت جستجو، از الگوهایی برای همارایی توصیفگرها استفاده می شود که به "منطق جستجو در نظام های پس همارا" معروفند. عملگرهای منطق بولی عبارتند از : AND (و)، OR (یا)، و NOT (نه). عملگر AND برای همارایی استفاده می شود که قصد یافتن مدارکی باشد که در آنها همه توصیفگرها با هم آمده باشد، این عملگر با اخص کردن جستجو سبب محدود شدن مدارک بازیابی شده می شود. عملگر OR زمانی استفاده می شود که قصد یافتن مدارکی باشد که در آنها یکی از توصیفگرهای موردنظر وجود داشته باشد، استفاده از این عملگر سبب گسترش دامنه بازیابی می شود. عملگر NOT وقتی استفاده می شود که هدف بازیابی مدارکی است که در آن، توصیفگر موردنظر وجود دارد، اما توصیفگری که به دنبال NOT می آید وجود ندارد.

۲۴. روش های زبان شناختی در نمایه سازی ماشینی از نظر تجزیه و تحلیل به چند بخش تقسیم می شود؟ هر کدام از بخش های مذکور مبتنی بر چه چیزی است. (فقط نام ببرید)

تجزیه و تحلیل ریخت شناسی	بر مبنای ریشه لغات
تجزیه و تحلیل معنا شناختی	در سطح مدارک مشترک در یک پایگاه صورت می گیرد و کوشش میشود ارتباط معنایی موجود در مدرک شناسایی شوند تا متون مشترک بتوانند به صورت واحدهای هم معنی تجزیه شود
تجزیه تحلیل نحوی	یک مدرک در سطح جملات امکان پذیر است و بر مبنای علامتهای نحو لغات انجام میشود

۲۵. نمایه سازی استنادی را تعریف کنید. مهمترین مزیت اینگونه نمایه سازی چیست؟
نمایه استنادی شامل فهرستی از مقالات و یک فهرست فرعی تحت هر یک از مقالات منتشر شده است که به آن مقالات استناد کرده اند. در حقیقت بیان کننده ارتباط موضوعی درونی با مقاله هایی است که به آن استناد کرده اند.
مزیت اصلی آن ارجاع استفاده کننده به جدیدترین مقالات است

۲۶. در چه شرایطی زبان نمایه سازی طبیعی مناسب است؟ دو مورد را نام ببرید. (تکراری)

۲۷. جامعیت، مانعیت را تعریف نمایید. رابطه جامعیت و مانعیت را بیان کنید.

جامعیت، یعنی توانایی نظام در بازیابی متون مرتبط؛

مانعیت، یعنی توانایی نظام در بازیابی نکردن متون نامرتبط.

رابطه جامعیت و مانعیت: اساسا دو مقیاس جامعیت و مانعیت در روند کاوش نتیجه معکوس دارند، یعنی هر تلاشی که در جهت افزایش جامعیت صورت گیرد باعث کاهش مانعیت می گردد و بالعکس.

۲۸. ریزش کاذب را تعریف کنید. برای جلوگیری از ریزش کاذب در بانک‌های اطلاعاتی شیوه‌هایی توصیه می‌شود ۳ مورد را ذکر کنید.
مهم) - "خروجی و برون‌داد غیرمرتبطی که در نتیجه اجرای راهبرد کاوش در سیستم بازیابی اطلاعات تولید می‌شود"؛
راه جلوگیری:

- o آشنایی کامل با بانک اطلاعاتی مورد نظر
- o کاوش کلمه مورد نظر در متن آزاد و بدون استفاده از زبان کنترل شده
- o استفاده از زبان کنترل شده و اصطلاحنامه

۲۹. ریزش کاذب در بانک‌های اطلاعاتی به چه علل اتفاق می‌افتد؟ ۴ مورد را نام ببرید
اشتباه و خطا در بیان پرسش
اشتباه در تحلیل پرسش
استفاده از کلیدواژه کنترل نشده؛
نبودن اصطلاحنامه

۳۰. فناوری موتورهای جستجو را به طور خلاصه بیان کنید.
وقتی جستجویی در یک موتور جستجوگر انجام و نتایج جستجو ارایه می‌شود، کاربران در واقع نتیجه کار بخش‌های متفاوت موتور جستجوگر را می‌بینند. موتور جستجو اطلاعات را از پایگاه اطلاعاتی خود مورد جستجو و بازیابی قرار می‌دهد و اینطور نیست که همان لحظه اطلاعات را از اینترنت به دست آورد، بلکه از قبل اطلاعات را از اینترنت گرفته و در پایگاه خود ذخیره می‌کند. در ابتدا مرحله گردآوری اطلاعات صفحات وب را داریم از طریق ربات‌های اطلاعاتی می‌توانیم به جستجوی مستمر و مداوم اطلاعات در صفحات وب پردازیم. از جمله ربات‌های اینترنت می‌توانیم به Spider ها و Crawler ها اشاره کنیم.

۳۱. چکیده و انواع آن را نام ببرید.

چکیده: عصاره و خلاصه یک منبع، پایگاه، مقاله که به ارائه مباحث اصلی می‌پردازیم. انواع چکیده: لحن - حجم - روش تهیه

۳۲. مفاهیم اسپایدر و کراولر را در نمایه سازی وب تعریف نمایید.

اسپایدر، اینترنت را برای اسناد جدید وب مورد جستجو قرار می‌دهد و آدرس‌های آنها و اطلاعات مربوط به محتوا را در بانک اطلاعاتی قرار می‌دهد که با موتور جستجو می‌توان آن را در دسترسی قرار داد.
کراولر، نرم افزاری است که به عنوان یک فرمانده برای اسپایدر عمل می‌کند و مشخص می‌کند که اسپایدر کدام صفحات را مورد بازدید قرار دهد.

۳۳. انواع رابطه سلسله مراتبی در اصطلاح نامه را نام برده، مثال بزنید.

جنس و نوع	کل و جزء	مصادق
همه: همه گاوها جزء نشخوارکنندگان هستند. بعضی: نشخوارکنندگان گاوها هستند	بدن (کل) دست (جز)	دماوند مصداق یک کوه است

۳۴. دو تفاوت اصطلاح نامه و سرعنوان موضوعی را ذکر نمایید. (تکراری ۱۷)

۳۵. نمایه سازی با کدام برنامه از مجموعه آفیس امکان پذیر است؟ این شیوه جزء کدام یک از نمایه سازی‌های دستی، ماشینی، یا با کمک رایانه است
نرم افزار WORD. نمایه سازی دستی چون خودمان دخیل هستیم و کلیدواژه‌ها توسط خودمان انتخاب میشود.